

lozofija djela. Uza sve to ne smijemo zaboraviti, koliko značenje ima i umjetnost, samo ako se drži pravih načela, osobito čudorednih zakona. III. svez. sa svoje tri grupe (»Filozofi i njihove misli«, »Filozofijski problemi«, »Svjetovni nazori«) posvećen je gotovo isključivo filozofima i filozofiji. Predmeti su raspravljanja: Platon i njegova nauka o idejama i o besmrtnosti duše; Sv. Augustin i njegov put prema Bogu; Sv. Toma Akv. i naše doba; Dante i filozofija; Descartes »otac moderne filozofije«; Mahnič kao filozof; posljednji temelj naše sigurnosti; spoznatljivost vanjskoga svijeta; život; monizam; evolucionizam; descendencija; pračovjek. Nakopon prikazuje pisac neke istaknute zastupnike posebnih nazora na svijet kod Slovenaca: jedan je energetik-ateista Zmavc, drugi je materijalista Seidl, treći je fantasta Vidmar, četvrti je psihologista Derganc. Ali najveći je »moderni«, katolički filozof France Veber. Vidimo, da su ovi »Izabrani spisi« svestrani.

Dr. Franjo Šanc, D. I.

Aleš Ušeničnik, Izbrani spisi. III. zvezek, Ljubljana 1940.

Sadržaj ima tri dijela: Filozofi i njihove misli, Filozofski problemi, Nazori o svijetu. U prvom se dijelu redaju Platon, Augustin, Toma Akvinski, Dante, Decarters i Mahnič. Kod Platona je tema o idealizmu i o besmrtnosti duše, zatim je Augustinov put k Bogu, Toma Akvinski i naše doba, Akvinski i vječno stvaranje, Dante i filozofija. Od filozofijskih problema: zadnji osnov sigurnosti, realizam i skepticizam, hipoteza i znanost, spoznaja vanjskog svijeta, o bistvu života, o monizmu, evolucionizmu, descendenciji, pračovjeku. Napokon prikazi fil. nazora među Slovencima.

Malo ima takovih knjiga. Kao pinakoteka, kojoj i svaka miniatira daje posebni ukras, ta knjiga sa naoko sitnim studijama predstavlja ponosnu vrednotu malenog, slovenskog naroda. Ušeničnik znači doista veliko ime u kulturnoj manifestaciji toga naroda. »Izbrani spisi« to naročito dokazuju, i nije samo njemu, nego je i samome sebi dao taj narod odličnu svjedodžbu izdavanjem tih »spisa«, iz kojih će crpsti duoboku pouku života.

Z.

Izdanja Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu:

RAD (knj. 265) hist.-fil.-jurid. razreda (119) donosi svršetak velike radnje biskupa Pavla Butorca: Boka Kotorska nakon pada mletačke republike do bečkoga kongresa (1797—1815) i početak jednako zanimive radnje prof. M. Lanovića: Ustavno pravo hrvatske narodne države. Osim ovih dviju rasprava tu je i prilog dr. N. Katičića: Organ i norma (Odnos sila u pravnom poretku).

RAD (knj. 266) hist.-fil.-jurid. razreda (120) donosi svršetak gornje Lanovićeve rasprave, Šišićevu radnju: Politika Habsburgovaca spram Hrvata do Leopolda I., prilog Milana Rešetara: Početak kovanja novca dubrovačkoga novca i prof. J. Andrassy-a: Život i rad Alfonza Domina Petruševičkoga.

RAD (knj. 269) hist.-fil.-jurid. razreda (121) donosi: od prof. Grge Novaka: Pokret za sjedinjenje Dalmacije s Hrvatskom, Aleksija